

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nicolai Revsneri Iurisconsulti De Officiis Magistratvs, Et
Svbditorvm In Repub. tàm ciuili, quàm literaria**

Reusner, Nikolaus

Lavingae, 1581

VD16 R 1452

Oratio De Officiis Magistratvs, Et subditorum, in Repub. tàm litteraria,
quàm ciuili.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb00027814-7

ORATIO
DE OFFICIIS
MAGISTRATVS, ET
subditorum, in Repub. tam
litteraria, quàm ciuili.

A NIC. REVSNERO IVRIS-
consulco habita in Collegio Lauingano.

QVÆ RES IN CIVI-
tate duæ plurimum pos-
sunt: hæ non parum quo-
que momenti habent in
scholis literarum: prudē-
tia magistratus, & subdi-
torum obedientia. Nam

vt felix sit, & fortunata Respublica: non so-
lùm opus esse puto consilio, ac virtute eorum,
qui præsumt: verùm etiam fide, ac beneuolen-
tia eorum, qui subsunt: vtrunque verò hoc
singulare Dei opus, & donum est. Eodem
planè modo is demum status scholæ optimus
esse videtur; in quo & doctores, & auditores
officium faciunt suum: illi quidem recta, &
utilia præcipiendo: hi verò ijs, quæ rectè, uti-
literque præcepta sunt, obtemperando: quod

A iiij sanè

fanè vtrumque vni Deo acceptum ferendum
est. Quod breuiter admodum, & argutè vna
sententia complexus est Salomon ille regum
omnium, quos Sol vidit, sapientissimus; quū
ait: **Vt oculus videat, & auris
audiat: vtrumque facit Do-
minus.** Quam equidem sententiam tam
festiuam, tam concinnam, tam elegantem; vt
nihil ea dici potuerit argutius, aut accōmoda-
tius; quoniam consideratione, & meditatio-
ne diligenti dignissimam iudico: constitui
hodierno die, Generosi Barones, vosque ceteri
Auditores ornatissimi, eam mihi ad dicen-
dum materiam sumere: & de officijs magi-
stratus, atque subditorum, quibus muneris
quoque nostri partes continētur, pauca vobis-
cum disserere: quòd & huic loco, & omninò
officio meo nihil me cōuenientiùs facere pos-
se existimem. Itaq; vt orationis meæ cursum,
bonitatis, atque sapientiæ vestræ aura adjuue-
tis: & non aures solùm mihi attentas, & sedu-
las, verùm etiam mentes benignas, & æquas
adhibeatis; maiorem in modum oro, atque
obsecro. Principiò optimum Reipublicæ sta-
tim in eo consistere Salomon docet: si & ocu-
lus videat, & auris audiat. Per oculum, ma-
gistratum; per aurem, subditos intelligit. Sed
oculum quidem rectè videre; aurem verò be-
ne au-

ne audire necesse est. Quæ enim utilitas est
oculi cæcutientis? & quæ commoditas auris
surdescentis? Nam vt surdus varietates vo-
cum, aut modos noscere non potest: ita nec
cæcus colorum genera distinguere; nec lucis
huius suauitatem aspicere: quo quid est ho-
mini viuenti miserius, aut ærumnosius. Sic
boni magistratus est; quicquid prouideri po-
test in Republica; animo, & consilio prouide-
re: cæterorum verò, qui subiecti sunt, offi-
cium, & munus; sui magistratus præceptis, &
monitis aures patefacere. Quæ duo nisi perpe-
tuò conjuncta sint: id est, si gubernator Rei-
publicæ non habeat secum felix consilium; &
si non suo loco respondeat obedientia subdi-
torum: in eo præsentem esse Reipublicæ cala-
mitatem, atque perniciem manifestum est.
Cæterùm oculus vt rectè videat; luce opus est:
auris verò vt benè audiat, voce ipsa, aut sono.
Sic vt prudentes sint moderatores, & obedi-
tes subditi: opus est imprimis luce verbi diui-
ni: quæ mentem, atque intelligentiam homi-
nis illuminat: qua prælucente & oculi homi-
nibus aperiuntur; & aures patefiunt: quò me-
lius perspiciant, atque percipiant ea; quæ &
Deo grata, & Reipublicæ, toti que societati hu-
manæ utilia sint, & salutaria. Quemadmodum
enim is, qui in tenebris ambulat, ipse sibi lu-
men præbere non potest; sine face, aut later-
na, tanquam viæ duce, præeunte: Ita cæcitas

A 5 humana

humana ad Deum non dirigit viam: nisi lucernam, ipse ostendat: quæ est verbum Dei: lux, & veluti dux quædam vitæ: lucerna pedum, & lumen gressuum nostrorum, vt Psalmus loquitur: quod in hac seculi huius nocte, & caligine omninò præferendum est: quum aliquid aut agimus, aut loquimur, aut cogitamus: quò & tutiùs progredj, hoc quasi lumine præeunte; & vitæ huius mortalis iter meliùs conficere possimus. Nam vt Sole exortu euanescent tenebræ; & luce implètur omnia: eodem modo Sols isto diuinitus illucescente animis hominum; omnis vitiorum, affectionumque caligo dispellitur: & splendidissima virtutis pura, amabilisque se profert species: quæ mirabiles sui amores in nobis excitat: vt sapienter scribit Philo ille Iudæus, in libro de Caritate. Sed quænam sunt illa, **A V D I T O R E S**; quæ & oculus videre, & auris percipere debet? Dicam breuiter. Suspiciendum imprimis est cælum: deinde generis humani vniuersitas intuenta; postremò priuata salus spectanda. In hoc verò tenendum est illud; vt dum Reipublicæ inferuias, & Deum colas; quicquid acciderit, boni æquique facias; modo ne sit illud prorsus intolerabile, quum vitari rectè queat. Quæ visionis, eadem auditionis ratio est: vt primo loco Dei, secundo Reipublicæ, tertio sui ipsius, hoc est, mentis, & cōscientiæ suæ, vnusquisque rationem habeat.

Quod

Quod quum vtrunque fit: fieri autem omni-
no debet: tunc verè illud efficitur, quod M.
Tullius scribit: vt & opibus firma, & copijs
locuples, & gloria ampla, & virtute honesta:
addo etiam vt religione sancta, & pietate diui-
na quodam modò sit ciuitas: in quo omnis
Reipublicæ salus, & felicitas posita est. At ve-
rò vt oculos magistratus habeat acres, & acu-
tos: & vt subditi aures possideant teretes, ac
religiosas: vtrunque opus istud, & donum so-
lius Dei est: qui in animis, & voluntatibus
hominum multa moderatur: quiq; in ma-
nu sua non modò cor regis habet: vt idem
Salomon testatur: sed & mentes, voluntates-
q; subditorum: quas suo regit arbitrio: &
quò vult, inclinât. Nam & opus quoddam
Dei est homo: & à nutu, arbitrioq; opificis
totum hoc opus pendet: quem vt dominum,
& parentem suum, cum debita reuerentia,
agnoscere debet: neque ad suam potiùs libi-
dinem, aut etiam priuatum commodum
omnia reuocare: sed & in voluntate eius ac-
quiescere: omnemq; fortunam, & felicitatem
in Republica administranda vni Deo ac-
ceptam referre: quippe qui auctor, & conser-
uator est omnium imperiorum, atque rerum
publicarum. Quare vt magistratus sapiat, &
consulendo, & prouidendo: & vt non modò
videat, quid agatur: sed etiam prospiciat, quid
futurum sit: minimè hoc profectò opus est
industria

industrialiæ, aut prudentiæ humanæ: sed benignitatis, & sapientiæ diuinæ. Deus enim Deus inquam est; qui & consilium, & salutem dat regibus; vt Psaltes ille regius canit. Qui si rectè imperant; vt suo fungantur officio: ne sint, vt Satyricus ait,

Sponsi Penelopes, fruges consumere nati:
neque se dedant voluptatibus; sed vt comedant, (vt cum Tertulliano loquar) quantum esurientes capiunt; & bibant, quantum pudicis vtile est: magnum profectò, & diuinum istud beneficium est. Quòd si aut Sardana- palos, aut Parides, aut Nerones gubernatores, & moderatores habet Respublica: q nihil nisi voluptates, earumque instrumenta querunt: vt pro labore, desidia; pro continentia, libido; pro æquitate, superbia locum habeat, aut crudelitas: tunc fortuna simul cum moribus mutatur: vt Dei ipsius pœna hæc sit certissima in impios constituta: qui sui contemptum, & populi flagitia plerumque hoc modo vlciscitur. Similiter etiam vt subditi sponte, & vltro obtemperent: omni que fide, ac beneuolentia prosequantur eos, quorum sub imperio sunt, & potestate; adeò vt non modò absque periculi metu se inermes ijs tutò committere; sed & in sinu eorum, quod dicitur, in vtramuis aurem, quouis loco, & tempore, obdormire possint: quod Stephanum quondam Boiariæ principem fortissimum Mediolani apud
Ioannem

Ioannem Galeatium, Insubriæ ducem gloria-
tum fuisse legimus: id verò omne non tam fi-
dei, & probitati subditorum; neq; etiam ma-
gis principum iustitiæ, atque beneficentiæ;
quàm Dei ipsius liberalitati, & sapiëntiæ ascri-
bendum esse puto. Qui vt summum, & ma-
ximum est bonum: ita omne datum optimū,
omneq; donum perfectum à Deo vno ad ho-
mines cœlitus transfertur; tanquàm à patre
luminum; vt Iacobus vocat: cuius munere, &
benignitate omnia bona hominibus suppe-
ditantur. Is nimirum est; qui facit; vt non
in sententiâ solùm, sed etiam in nutu magi-
stratus resideat auctoritas: quæ eius veluti apex
est: filia Honoris, & Reuerentiæ, si Poëtis cre-
dimus: qua nihil magistratus habet sublimi-
us, nihil magnificentius, nihil diuinius. Non
cani, non rugæ repente auctoritatem arripere
possunt: neque nobilitas, aut potentia, aut
opum magnificentia hanc sola parit: neque
virtus, aut sapientia, aut honestè acta ætas, quæ
per se ipsa tamen honorabilia sunt, & lauda-
bilia, fructus auctoritatis præbent extremos;
vt M. Catoni Maiori placuisse video apud M.
Tullium de Senectute. Sed vt magistratus in
ciues non modò auctoritatem, verùm etiam
imperium teneat: quò & metuant eum serui;
& vereantur liberi; & carum habeant omnes;
hoc omne solius est prouidentia, & liberali-
tatis diuinæ: quæ plerumque efficit; vt pluris
fit

fit magistratus apud subditos dignitas: quam
omnes omnium hominum vires, atque po-
tentia. Quid enim quæso Themistocles ille
Atheniensis; vt & prudentia, eloquentiaque
præstaret tantum; & obsequentes in omnibus
haberet Græcos; an non hoc factum vos fuisse
putatis, vtrorumque animos ita moderante,
& quodammodò flectente Deo? Quid Ma-
gnus ille Alexander Macedo, vt & virtute plu-
rimum posset, & auctoritate; non modò apud
milites, & socios suos; qui eum, quum adhuc
iuuenis esset, ac panè potiùs puer; vnum sibi,
ad commune omnium gentium bellum, im-
peratorem depoposcerunt: sed multò magis
apud hostes, & inimicos; quos ipso nomine,
& rumore ita terruit; vt ex locis tam longin-
quis, tamque diuersis, tam breui tempore,
omnes vnà huic sese dederent: an non hæc
omnia diuinitùs accidisse putandum est? Sed
ne profana solùm exempla huc afferam: con-
siderate, si ita vultis, **AVDITORES**, Dau-
idem illum, omnium hominum laudatissi-
mum, eundemque vatem Dei sanctissimum:
qui Dei ipsius accitu euocatus; & ex opilionè
rex factus potentissimus, & imperator felicis-
simus: quum & sapientia, & virtute ad Rem-
publicam gerendam diuinitùs instructus es-
set: vsque adeò fidos, & morigeros habuit sub-
ditos: vt non solùm oratio eius, sed & nuntus
apud hos plurimum valeret. Quippe qui eum
tantoperè

tantoperè amarent, & colerent: vt pro eo mo-
ri; & in discrimen vitæ, ac fortunarum venire
non recusarent: quum omnes propè vna vo-
ce in eo ipso spem se habere faterentur: omnes
periculorum vias intercludentes: & pugna-
eum, atque prælio semel atque iterum sub-
mouentes: ne lux extinguatur in Israël:
vt de eo scriptura sacra loquitur. Quid di-
cam de Iosaphato? quid de Ezechia? quid
de Iosia? quid de alijs regibus, atque Impe-
ratoribus? quos non modò eximia sancti-
tate, & religione ornatos; sed & diuina au-
thoritate, & virtute præditos fuisse constat: vt
verè essent lumina quædam, & veluti oculi sui
imperij: sublimi in loco, & maximè conspi-
cua, tanquàm principes collocati: non secus,
vt oculis natura in corpore summum locum,
cey regiam quandã, attribuit: reliquis meni-
bris omnibus, quæ à ceruice vsque ad imos
pedes pertinent, his veluti pro fundamento
suppositis. Qui profectò reges sanctissimi, &
principes optimi, quum animo plus prospice-
rent: vt & suis populis benè consulere, &
rectè imperare possent; facile apud eos obti-
nerunt: Deo vbique præsentem auctorem, & mo-
deratorem: vt eorum potestati, atque imperio
omnes libenter, & vtrò parerent: tanquàm
aures quædam obediens: non tam quòd na-
turale quodammodò sit imperium eorum,
qui plus animo prouident; quemadmodum
rectè

rectè aliàs docet Aristoteles: quàm quòd di-
uina hæc veluti vis, & dignitas ijs attribuitur:
quos potestatis suæ tanquàm administratos
quosdam, & vicarios in his terris ipse consti-
tuit Deus: suo eos passim nomine deos ean-
dem ob causam nuncupando. Quo fit, vt
propter hanc auctoritatem, qua præditi sunt,
& à Deo ipso ornati; non modò eorum vo-
luntatibus libenter subditi assentiant; & so-
cij obtemperent: sed & hostes obediant; &
ipse adeò feræ bestię quodamodò obsecundet.

Cæterùm, quæ dixi hætenus de magistra-
tus prudentia, & subditorum obedientia; ea
libet mihi deinceps, **AVDITORES**, pro
instituti nostri ratione, ad scholarum disci-
plinam, & Rempublicam literariam breuiter
accommodare: quò meliùs intelligatur ab
omnibus; quis & scholæ status optimus, atq;
perfectissimus sit: & quidnam operæ, & stu-
dij vnumquemque ad eum conseruandum
atq; amplificandum conferre oporteat. Opti-
mum igitur, & perfectissimum scholæ statum
eum esse puto: in quo, vt Salomon docet, &
oculus videt, & auris auscultat: id est, in quo
& doctores sunt eruditi, & dociles auditores.
Primæ ex his partes, vt videtis, sunt doctorum,
& magistrorum: quos & pietate, & eruditio-
ne, omniq; virtute cæteris hominibus ante-
cellere; & eam, quam docent, artem cum in-
genio, & industria profiteri necesse est. Nemo
enim

enim imperitum artificem libenter sequitur: quodque parum nouit, nemo docere potest, vt Poëta canit: tum verò maior plerumque fides viro bono, quàm malo, ab omnibus habetur. Perniciosa autem, & periculosa res est in literarum scholis ἡ πρωτοπειρία, vt Graeci loquuntur: si nimirum doctrina cum disciplina simul instituatur: vt sit, qui docere prius incipiat, quàm discere. Quanquàm enim inficiari non possum: multos præclaro ingenio interdum reperiri: qui meliùs condiscendo expediant aliquid, & vnà cognoscendo: quàm alij nonnulli vsu, atq; exercitatione non iam amplius tyrones, sed veterani: qui idem longè antea & didicerunt, & docuerunt: tamen quoties optio, & facultas nobis datur; eruditiorē, magisq; experientem semper præferre vtile, & propemodùm necessarium est. Quandoquidem, vt M. Tullius ait, nemo in eo disertus esse potest, quod nesciat: neque si id optimè sciat; ignarusq; sit faciendæ, ac poliendæ orationis: disertè id ipsum possit, de quo sciat, dicere: contra quàm Socrates iudicare solebat: omnes in eo, quod scirent, satis esse eloquentes. Scitè enim, & venustè admodùm Plato: *μανικὸν ἐπιχειρήματα, ἐπιχειρεῖν διδασκεῖν, ἅ ἔκ δὲ διδασκῶν ἀμελήσας μανθάνειν.* Secundæ verò partes sunt discipulorum, atq; auditorum: quos ea virtutis, atque ingenij indole præditos esse oportet: vt & velint, &

B **studeant,**

studeant, & possint ea, quæ honestæ leges, & boni magistratus, & prudentes præceptores præscribunt, attentè audire: & subijcere se imperio eorum, atque potestati, quibus in disciplinam traditi fuerunt: ijsq; in omnibus rebus, quæ ad doctrinam, & virtutem pertinent, obedientiam debitam præstare: & vtrò ea facere, quæ reliqui metu legum, & pœnarum faciunt: quem fructum Philosophiæ longè maximum dixit Aristoteles. Magna equidem res est, eaq; valdè optanda, atq; expetenda in pueri corporis & species, & dignitas, & sanitas: sed animo benè à natura informato nihil profectò est præclarius, aut optabilius. Semper igitur attendi animus in primis debet: qui si corporis quoque dignitate, atque forma commendetur; munitam magis ad virtutem, & auctoritatem viam habet. Verum est enim Maronianum illud:

Gratior est pulcro veniens in corpore virtus.

Sed animi quidem virtutes sunt in eo, qui discere vult: ardor in suscipiendo; studium in inuestigando; acumen in percipiendo; industria in perficiendo; memoria in conseruando: quibus omnibus mentis totius perficitur integritas; quam Plato requirit: quæ & amat veritatem; & odit, quod est contrariū. Omnium verò harum virtutum maxima est obedientia: quæ & laudem meretur maximam: & virtutis quædam nutritrix, & felicitatis procreatrix est

trix est: quæq; vt D. Gregorius loquitur, menti humanae ceteras inserit virtutes: easq; iam insertas fideliter custodit. Porro quid oculum docentis videre; & quid aurem docentis audire maxime deceat: consideratione dignum iudico. Breuiter dicam, **AUDITORES**: quod & Deo, & vniuersitati hominum, & sibi utilissimum futurum sit. Primum religionis est: alterum virtutis: postremum doctrinae. Nam religionis quidem est; Deum recte & cognoscere, & colere. Virtutis autem; honeste viuere; & appetitum rationi obedientem prebere: tum vero Reipublice legibus, atq; institutis obtemperare. Doctrinae vero, & disciplinae; linguas, & artes bonas intelligere: & Spartam suam, quod aiunt, exornare. Quae tria preceptoribus, & discipulis inter se communia sunt: & communi quasi vinculo ita connexa, atq; colligata: vt mutuas quadantenus tradant operas: neq; villo pacto a se inuicem diuelli, aut separari debeant. Nam vt primus sapientiae gradus est, se ipsum nosse: ita vltimus, nosse Deum: quod recte, pieque monuerunt quidam Philosophi Christiani: medius autem & inter vtrumque interiectus est, naturae, & hominum societatem nosse: & in eam suo labore, & studio aliquid conferre: quod melius ea, & commodius habeat. Et q se ipsum, id est, mentem, & conscientiam suam non intuetur solum, sed audit: quod is facere videtur; q suo, vt decet, fungitur officio: neque aliorum ne-

B 2 gocijs

gocijs, aut consilijs se ingerit: neq; locū suū
temerè aut relinquit, aut deserit: sed pro viri-
li tuetur, & ornat: is profectò & singulis pri-
uatim, & sibi domi, & toti rerum naturæ, cu-
ius auctor est Deus, publicè commodat: pro-
pterea quòd omnia sua consilia, & studia re-
fert ad salutem, & felicitatem Reipublicæ: ipsa
verò Respublica ad verum Dei cultum refer-
tur: quem sui cultum benignissimus Deus
beata immortalitate tandem remuneratur
qua nihil homini vberius, aut optabilius con-
tingere potest. Qua de re pulchrè admodum,
& sapienter præcipit Gemisthus ille Pletho-
summus, & præstantissimus Philosophus: cu-
ius verba clausulæ loco vobis recitabo: Vnus-
quisque nostrūm (inquit) ita natus est pri-
mūm: vt Dei quoddam sit opus: idque non
prorsus alienum; sed quasi familiare, & co-
gnatum. Deindè vt sit veluti particula qua-
dam aliarum partium; quæ se maiores sunt;
nimirum huius vniuersitatis (quæ totum, &
vnum quiddam est conflatum è multis) quo-
uis in loco munus obitura aliquod; cum sibi
tūm vniuersitati quàm maximè profuturum.
Neque verò cuiquam statio diuinitūs attri-
buita temerè deserenda est: sed omnibus mo-
dis ea tuenda: & pro virili omne id præstan-
dum; quod ipsa postulare videtur. Quælibet
autem pars, si cum illo, cuius est pars, rectè cō-
sentiatur; & rectissimè agit; & naturam suam
maxime

maximè sequitur. Sed vnusquisque nostrum
pars quædam est tum familiæ, tum cœtus ali-
cuius, vel ciuitatis, vel populi, vel ipsius deni-
que vniuersitatis. Si ergo suum cuiq; tribuat;
vt patriæ, parentibus, magistratibus, liberis,
amicis, sodalibus, ciuibus, vicinis, comitibus,
peregrinis: atque etiam Deo præstet ea, quæ &
domino à famulo, & opifici ab opere debentur:
hæc inquam si ad hunc modum omnia
præstet: tunc coniunctionem, & confociationem
suam cum cæteris seruabit omnibus:
suumque locum rectè tuebitur: & Deum se-
quetur, tuendo stationem suam, in qua collo-
catus est: tum verò in optimo statu erit: vt
qui sequatur id, quod optimum est. Hæc ille.
Quæ quum ita se habeant **AVDITORES**:
officij nostri esse duco: id operam dare sedu-
lo, ac diligenter: vt vnusquisq; nostrum mu-
neris sui partes diuinitus assignatas, non mo-
dò rectè intelligat: verum etiam studiosè exe-
quatur: vt si quidem docendi prouinciam is
susceperit; instructum se esse velit prudentia;
& scientia cum doctrinæ, & virtutis; tum ve-
rò religionis, & pietatis: cum qua fides, & di-
ligentia semper coniuncta esse debet. sin verò
discendi; libenter, & vltro pareat magistris, &
magistratibus suis; honesta præcipientibus,
aut docentibus: aut vtilitatis causa iustè, & le-
gitimè imperantibus: cogitetque illud per-
petuò, quod Xenophon scribit: Obedientiam

B 3 longè

longè maximum, & vnicum bonum esse ad
omnis generis bona nō modò comparanda;
verùm etiam retinenda. Qui enim parere ne-
scit, imperare nescit; veteri monemur pro-
verbio: & si M. Tullio Ciceroni credimus,
qui benè imperat, paruerit aliquando necesse
est: & qui modestè paret, dignus esse videtur,
qui aliquando imperet. Proinde ego optimis
cum moribus præditum esse iudico: qui (vt
Bernardus docet) nulla in re aut superioribus
refragatur: aut inuidet paribus: aut inferio-
ribus iniuriatur: Deo semper deuotus: magi-
stratibus subditus: magistris obediens: maio-
ribus cedens: minoribus parcens: verbo vti-
lis: corde humilis: moribus denique erga
omnes facilis, & mansuetus. Ac optabile qui-
dem est profectò hæc omnia (quæ dixi) simul
& æqualia esse in omnibus; qui aut docere,
aut discere cupiunt. Verùm quoniam istud
non tam in naturis, & viribus humanis posi-
tum est: quàm in mera gratia, & benignitate
diuina; ex qua sola proficiscitur; vt tam in
schola, quàm in Republica & oculus videat,
& auris audiat: idcirco coniunctis animis vo-
ta nos facere decet: & Deum immortalent
comprecari: vt pios, & salutes gubernato-
res; non modò rerum publicarum, verùm etiã
scholarum; diuino numine tueatur: eorum-
que mentes, & animos sapientiæ suæ luce il-
lustret: quò & rectum videre, & bonum in-
telligere

telligere queant. Tùm verò vt subditorum,
& discipulorum voluntates conformes red-
dat suæ, & magistratus sui voluntati: quò &
officium suum libenter, ac spontè faciant: &
modestiam, obedientiamque decus in omnibus
officij partibus diligenter retineant: vtque
erga Deum submissè; erga magistratus mori-
gerè: erga alios modicè se gerant: & non nisi
supra belluas, rerum contemptu vilium, &
turpium fuga voluptatum, sese efferre gestiât:
quæ demum est vera, & laude digna elatio,
cum sancta illa, & Christiana humilitate con-
iuncta: quam comitatur sapientia, & virtus,
& gloria: adeoque salus, & felicitas publica,
atque priuata. Quæ res vt ex voto, & animi
sententia nobis benè atque feliciter, eueniat:
te DEVS OPT. MAXIME; cuius nu-
tu, & arbitrio non modò videmus, & au-
dimus; sed & viuimus, & sumus, &
mouemur: omnes piè reli-
gioseque precamur.

DIXI.

B 4 DE